

**Bursa Milletvekili Mehmet Emin Tutan ve 2 Milletvekilinin;
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası
Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi
Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/988)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mehmet Emin Tutan

Bursa

Orhan Seyfi Terzibaşoğlu

Muğla

Faruk Çelik

Bursa

GEREKÇE

4603 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre, yeniden yapılandırma sürecinde bankalarca özel hukuk hükümlerine göre istihdam edilecek personele ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na aittir. Ancak, 4603 sayılı Kanuna tâbi bankalar, anonim şirket statüsünde olup, Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet göstermektedir.

Bankaların sektördeki misyonuna uygun hizmetlerin aksatılmadan yürütülmesini sağlamak ve personel istihdamında sorunlar yaşanmasını engellemek amacıyla, diğer bankalarda olduğu gibi personel istihdamı konusunda yönetim kurullarının yetkili kılınması 4603 sayılı Kanunun amacına uygun olacaktır.

Nitekim, 4603 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin 3 üncü fıkrasının Anayasaya aykırılığı sayıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemi ile açılan davaya ilişkin Anayasa Mahkemesinin 14.03.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 25.06.2002 tarihli kararı ile; Ziraat Bankası ve Halk Bankasının 4603 sayılı Kanun uyarınca KİT statüsünden çıkarılarak, özel hukuk kurallarına tâbi anonim şirket konumuna geçirildiği, bankaların yürüttüğü hizmetlerin kamu hizmeti olmaktan çıkarıldığı, bu bankalarda çalışan personelin memur veya diğer kamu görevlisi olarak nitelenmesinin mümkün olmadığı, dolayısıyla özel hukuk kurallarına göre faaliyet gösteren bankaların personelinin özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmasının Anayasaya aykırı olmadığı kararı verilmiştir.

Diğer taraftan, kanun kapsamında bulunan T. Halk Bankası A.Ş.'nin kapsam ve programa alınmasına ve hisselerinin % 25'inin halka arzına Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından karar verilmiştir. Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatı ve tebliğleri uyarınca halka arz edilen hisse senedi sahiplerinin haklarının korunması, bu bankaların emin bir şekilde çalışması ve diğer özel bankalarla rekabet edebilmesi için personel alımı hususunda getirilen kısıtlamaların da kaldırılması zorunludur.

Ayrıca, son yıllarda bankacılık sektöründe yaşanan hacimsel büyümenin, organizasyonel büyümeyi beraberinde getirmesi ile sektörün genelinde, çalışan sayısında artış yaşanmaktadır. Bankacılık sektöründe çalışan sayısındaki artışa rağmen, bu bankaların personel alamaması, yürütülen işlemlerdeki operasyonel risk derecesinin artmasına yol açabilecektir.

Anayasa Mahkemesi tarafından da teyit edilen, kamu tüzelkişiliği konumundan çıkarılıp, özel hukuk hükümlerine tâbi anonim şirket statüsüne geçirilmek suretiyle ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan bankaların personelinin, özel hukuk hükümlerine tâbi olarak çalışması ve yeni personel alımlarında yönetim kurullarınca belirlenen usul ve esasların uygulanması, hukuken zorunluluk arz etmekte olup, bunu teminen bu madde düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Genel gerekçede sunulmuştur.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

9/4/2007

Esas No.: 2/988

Karar No.: 133

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bursa Milletvekili Mehmet Emin Tutan ve 2 Milletvekili tarafından hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 27/3/2007 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 2/988 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 3/4/2007 ve 4/4/2007 tarihlerinde yapmış olduğu 47 ve 48 inci birleşimlerinde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Ali Babacan ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, T.C. Ziraat Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun öngördüğü yeniden yapılandırma sürecinde söz konusu bankalarca özel hukuk hükümlerine göre istihdam edilecek personele ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna ait bulunmaktadır. Bu bankaların mali sektörde misyonlarına uygun hizmetleri aksatmadan yürütebilmeleri açısından nitelikli personel istihdamı büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla, sektörde yer alan diğer bankalarda olduğu gibi personel istihdamı konusunda anılan bankaların yönetim kurullarının yetkili kılınması, 4603 sayılı Kanunla öngörülen yeniden yapılandırma sürecinin amacına da uygun düşecektir.

Ayrıca, 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasaya aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemi ile açılan davaya ilişkin Anayasa Mahkemesi'nin 14/3/2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 25/6/2002 tarihli kararı ile; Ziraat Bankası ve Halk Bankasının 4603 sayılı Kanun uyarınca KİT statüsünden çıkarılarak, özel hukuk kurallarına tabi anonim şirket konumuna geçirildiği, bu bankaların yürüttüğü hizmetlerin kamu hizmeti olmaktan çıkarıldığı, anılan bankalarda çalışan personelin memur veya diğer kamu görevlisi olarak nitelenmesinin mümkün olmadığı, dolayısıyla özel hukuk kurallarına göre faaliyet gösteren bankaların personelinin özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmasının Anayasaya aykırı olmadığına hükmedilmiştir. Diğer taraftan, Kanun kapsamında bulunan Halk Bankasının özelleştirme kapsam ve programına alınmasına ve hisselerinin % 25'inin halka arzına Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından karar verilmiştir. Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatı ve tebliğleri uyarınca, halka arz edilen hisse senetlerinin sahiplerinin korunması, söz konusu bankaların emin bir şekilde çalışması ve diğer özel bankalarla rekabet edilebilmesi, söz konusu bankalara personel alımı hususunda getirilen kısıtlamaların kaldırılmasını zorunlu kılmaktadır.

(2/988) esas numaralı Kanun Teklifi ve gerekçesi incelendiğinde; özel hukuk kurallarına göre faaliyet gösteren bankaların personelinin özel hukuk hükümlerine göre istihdamı hususunda, Bakanlar Kurulu yerine bankaların yönetim kurullarının yetkili kılınmasının öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda, Kanun Teklifinin geneli üzerine yapılan müzakerelerde;

- Kanun Teklifi'nin genel olarak olumlu karşılandığı,

- Yeniden yapılandırma sürecinde kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilen personelin büyük bir kısmının şef, şef yardımcısı, veznedar, koruma ve güvenlik görevlisi gibi bankacılık hizmetlerini yürüten esas kadroları oluşturduğu, bu personelin büyük çoğunluğunun bankacılık mesleği ile ilgisi olmayan Milli Eğitim, Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Çevre ve Orman, İçişleri, Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile üniversitelere aktarıldığı,

- 2001 krizi ve sonrası döneme ilişkin yeniden yapılandırma sürecinde diğer kamu kuruluşlarına geçen personele, gerekli şartları taşımaları ve istekleri halinde sözkonusu bankaların personel alımlarında öncelik verilmesi gerektiği,

- Özelleştirmenin bir araç olarak görülmesi ve stratejik sektörlerin öncelikle belirlenmesi gerektiği, bu yaklaşımın gelişmiş ülkeler tarafından da benimsendiği,

- 4603 sayılı Kanuna tabi bankaların mali sektörde diğer bankalarla rekabet edebilmesi amacıyla, başta personel istihdamı olmak üzere belirli konularda yetkili kılınmasının, bu kurumların daha etkili ve verimli olarak faaliyet gösterebilmeleri açısından önemli olduğu,

- Bu dönemde, yapılan özelleştirmeler sonucu personelin herhangi bir mağduriyet yaşamaması amacıyla yeni birtakım düzenlemelerin getirildiği,

şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip, Hükümet tarafından yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- 4603, 4684 ve 4743 sayılı Kanunlar ile kamu bankalarının yeniden yapılandırılması ve özelleştirmeye hazırlanmasının amaçlandığı,

- 4603 sayılı Kanuna tabi kamu bankalarının kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda hareket eden sektördeki diğer özel bankalardan farklı olmadığı, bu bankaların KİT statüsünden çıkarıldığı, bunların Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren anonim şirket statüsünde bankalar oldukları,

- 4603 sayılı Kanun gereğince yeniden yapılandırma sürecindeki bankalarca özel hukuk hükümlerine göre yeni istihdam edilecek personele ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlendiği, bu çerçevede yeni istihdam edilecek personel sayısının bankaların mevcut personel sayısının % 1'ini geçemeyeceğine ilişkin bir düzenlemenin getirildiği, ancak ortaya çıkan ihtiyaçlar sonucu Bakanlar Kurulu kararı ile personel alımına ilişkin usul ve esasların yeniden düzenlendiği, bu kapsamda Halkbanka 950 banko görevlisinin, Ziraat Bankasına ise 1353 servis görevlisi alımının yapıldığı; bu arada, diğer kurum ve kuruluşlara nakledilmiş birkısım personel tarafından ilgili Bakanlar Kurulu kararının 2 nci maddesinin iptali talebiyle Başbakanlık aleyhine dava açıldığı ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından yürütmeyi durdurma kararının verildiği, yeni düzenleme yapılamaması nedeniyle personel alımının fiilen durmuş olduğu,

- 4603 sayılı Kanunun amir hükmü gereğince tüm personele iş sözleşmesinin sunulduğu, Halkbankta kendilerine iş sözleşmesi sunulmasına rağmen kişisel tasarrufları doğrultusunda kabul etmeyen 6205 personel ile yaş, hizmet ve disiplin durumu gibi sebeplerle iş sözleşmesi sunulmayan 444 personel olmak üzere toplam 6649 personelin diğer kamu kurumlarına nakledildiği, bununla birlikte 5629 personelin emeklilik, istifa, vefat gibi nedenlerle bankadan ayrıldığı, aynı dönemde 3785'i Pamukbanktan devir olmak üzere atanan personel sayısının 5175 olduğu, atama ve devir yoluyla ge-

len personele rağmen, personel sayısındaki azalmanın dönem başına göre 7103'e ulaştığı, Ziraat Bankasında ise kendilerine iş sözleşmesi sunulmasına rağmen kişisel tasarrufları doğrultusunda kabul etmeyen 6700 personel ile yaş, hizmet ve disiplin durumu gibi sebeplerle iş sözleşmesi sunulmayan 2443 personel olmak üzere toplam 9143 personelin diğer kamu kurumlarına nakledildiği, bunun yanı sıra 19425 personelin emeklilik, istifa, vefat gibi nedenlerle Bankadan ayrıldığı,

- Söz konusu bankalardaki personel yapısı analiz edildiğinde; Halkbankta personel yaş ortalamasının 39, hizmet ortalamasının 16 yıl; Ziraat Bankası'nda yaş ortalamasının 40, hizmet ortalamasının 18 yıl olduğu; sektörde aynı büyüklükteki bankalarda yaş ortalamasının 33, hizmet ortalamasının 9 yıl olduğu,

ifade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Kanun Teklifi ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Kanun Teklifinin;

■ Çerçeve 1 inci maddesi;

- 4603 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasının beşinci cümlesi, "kadro" ibaresinin kamu personel hukukuna özgü bir terim olması nedeniyle çıkarılmasını ve imla kurallarına uygun hale getirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulmasını öngören bir düzenlemenin ilave edilmesi,

- 4603 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasının altıncı cümlesinin Teklifte değiştirilmesini öngören düzenlemenin genel kurulların personel istihdamı ile ilgili yetkilerini yönetim kurullarına devredilebilecekleri şeklinde değiştirilmesi,

- (3) numaralı fıkranın sonuna personel istihdamına ilişkin diğer hususların belirlenmesinde yönetim kurullarının yetkili olmasına imkan veren bir hükmün ilave edilmesi,

- Madde çerçevesinin yapılan düzenlemeler doğrultusunda değiştirilmesi ve kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması,

suretiyle,

■ Yürürlüğe ilişkin 2 nci maddesi; "kanun" ibaresinin "Kanun" olarak redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

■ Yürütmeye ilişkin 3 üncü maddesi; aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Mesut Özakcan</i>	<i>A. Kemal Deveciler</i>	<i>Ali Osman Sali</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir

(Ayrışık oy yazımız ektedir) (Muhalefet şerhim ektedir)

Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet İnal</i>	<i>Osman Nuri Filiz</i>	<i>Alaattin Büyükkaya</i>
Batman	Denizli	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>A. Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Ayrışık oy yazısı eklidir)	(Karşı oy yazım ektedir)	(Ayrışık oy ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Bülent Baratalı</i>	<i>Fazıl Karaman</i>	<i>Y. Selahattin Beyribey</i>
İzmir	İzmir	Kars
(Karşı oy yazımız eklidir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Taner Yıldız</i>	<i>Mikail Arslan</i>
Kayseri	Kayseri	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Muzaffer Baştopçu</i>	<i>Mustafa Ünalı</i>	<i>Hasan Fehmi Kinay</i>
Kocaeli	Konya	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Gürol Ergin</i>	<i>O. Seyfi Terzibaşoğlu</i>	<i>Osman Seyfi</i>
Muğla	Muğla	Nevşehir
(Karşı oy yazımız ekte)		
Üye	Üye	Üye
<i>Cemal Uysal</i>	<i>Kazım Türkmen</i>	<i>İmdat Sütüoğlu</i>
Ordu	Ordu	Rize
	(Karşı oy ekli)	
Üye	Üye	Üye
<i>Sabahattin Cevheri</i>	<i>Enis Tütüncü</i>	<i>M. Ergun Dağcıoğlu</i>
Şanlıurfa	Tekirdağ	Tokat
	(Ayrışık oy ektedir)	
	Üye	
	<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	
	Trabzon	
	(Ayrışık oy yazısı ektedir)	

AYRIŞIK OY

KAMU BANKALARININ ÖZELLEŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN YASAMA SÜRECİ

1- Ziraat, Halk ve Emlak Bankalarının özelleştirilmesi amacıyla 15 Kasım 2000 tarihinde 4603 sayılı Yasa kabul edilmiştir. Bu yasa ile;

• Üç bankanın özelleştirilmesi için üç yıllık bir süre öngörülmüştür. Bu sürenin bir defaya mahsus olmak üzere yarısına kadar uzatılabilmesi amacıyla da Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

• Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte bankalarda kamu personel rejimine göre görev yapan personelden isteyenlere mevcut statüsü ile çalışma hakkı, istekleri halinde ve yönetim kurulunca uygun görülere özel hukuk hükümlerine göre çalışma hakkı, isteyenlere de diğer kamu kurumlarına nakil hakkı verilmiştir.

• Emekliliğini hak edenlere ise emekli olmaları halinde kıdem tazminatlarının yüzde 20 fazlasıyla ödenmesi kararlaştırılmıştır.

2- Daha sonra, 20 Haziran 2001 tarihli ve 4684 sayılı yasa ile Bankaların Yönetim Kurullarına, personelin rızası aranmaksızın dilediği personeli diğer kamu kurumlarına nakletme yetkisi verilmiştir.

3- 30 Ocak 2002 tarihli ve 4743 sayılı Yasa ile ise kamu personel rejimi çerçevesinde çalışan personelden yönetim kurulunca özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görülmeyenlerin veya çalışmak istemeyenlerin 31.12.2002 tarihinden sonra anılan bankalarda çalışmayacağı hükmü getirilmiştir.

4- 4603 sayılı Yasa ile özelleştirme için verilen üç yıllık sürenin 25 Kasım 2003 tarihinde dolmuş ancak Bakanlar Kurulunca süre uzatımına gidilmemiştir. 16 Temmuz 2004 tarihli ve 5230 sayılı Yasa ile anılan süre 'üç' yıldan 'beş' yıla çıkarılmıştır.

5- 5230 sayılı Yasa ile de Pamukbank'ın 3000 civarında personeli Halk Bankasına aktarılmıştır.

6- Anılan bankaların özelleştirilmesine ilişkin "beş" yıllık süre 10 Ocak 2007 tarihli ve 5572 sayılı Yasa ile "on" yıla çıkarılmıştır.

UYGULAMA

Yasama sürecinden de görüleceği üzere öncelikle personelin rızasına dayalı olan uygulamalar, yapılan değişikliklerle yönetimin takdirine bırakılmıştır. Yasanın esas amacı olan özelleştirmeye yönelik norm kadroların oluşturulması için tüm yasal değişiklikler eksiksiz olarak yapılmıştır. Bu süreçte:

• Emlak Bankası kapatılarak, 10 bin civarındaki personeli Ziraat ve Halk Bankalarına aktarılmıştır.

• 2001-2002 yılları arasındaki dönemde her iki bankadan yaklaşık olarak 18 bin kişi emekliye sevk edilmiştir. Bunların bir kısmı kendi isteği ile emekli olurken büyük bir kısmı da bir başka illere yapılan tayinler nedeniyle emekli olmak zorunda kalmıştır.

• 2001-2002 yılları arasında her iki bankadan yaklaşık 15 bini aşkın personel bankaların yönetim kurullarınca verilen yetkiye dayanılarak istihdam fazlası personel olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede Ziraat Bankasından toplam 9143, Halk Bankasından ise 6649 kişi ihtiyaç fazlası olarak diğer kamu kurumlarına gönderilmiştir. İstihdam fazlası olarak belirlenen 15 bini aşkın

personelin isminin Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi sonucu söz konusu personel 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarına ilişkin Yasanın 22 nci maddesi uyarınca bankacılık mesleği ile ilgisi bulunmayan diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmiştir.

• Nakledilen personelin büyük bir kısmı Şef, Şef Yardımcısı, Memur, Veznedar, Koruma ve Güvenlik Görevlisi gibi bankacılık hizmetlerini yürüten esas kadrolardaki personeldir.

• Diğer kamu kurumlarına nakledilen personelin büyük çoğunluğu bankacılık mesleği ile uzaktan yakından ilgisi bulunmayan Milli Eğitim, Sağlık, Tarım, Orman, İçişleri, Kültür ve Turizm Bakanlıkları ve Üniversitelere atanmıştır.

• Nakledilen personelden Müdür ve Müdür Yardımcısı konumundaki yaklaşık 400 kişi alt unvan olan Araştırmacı kadrolarına, Bankalarda memur iken görevde yükselme sınavı sonucu Şef Yardımcısı olan 2.000'e yakın kişi de memur kadrolarına atanmıştır. Diğer atamalarda da unvan kayıpları meydana gelmiştir.

• Yapılan atamalar sonucu 4046 sayılı Yasanın 22 nci maddesine göre atanan kadronun ücreti, bankadaki en son aldığı ücrete eşitleninceye kadar maaşlar dondurulmuştur. Bu nedenle söz konusu personel dört yıldan beri kamu görevlilerine yapılan yasal maaş artışlarından mahrum edilmiş durumdadır. 2002 yılından itibaren memurlara yapılan yasal maaş artışları dikkate alındığında personelin kaybı yüzde 60 civarındadır.

• Atanan personel yeni kurumlarında herhangi bir hizmet içi eğitim ve uyum programına tabi tutulmamış, ihtiyaç fazlası (adeta işe yaramaz personel) olarak bakılması nedeniyle dışlanmış, kariyeri ve bilgi birikimi gözardı edilerek önemli bir işgücü potansiyeli israf edilmiştir.

ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR

Kamu Bankalarındaki 62 bin personelden yaklaşık 32 bininin yoğunluğu 2002 yılında olmak üzere, iki yıl içerisinde gerek emekliye sevk edilmesi gerekse diğer kamu kurumlarına nakledilmesi nedeniyle ortaya bazı hukuki sorunlar çıkmıştır. Bu sorunları şu şekilde sıralayabiliriz:

• İstihdam fazlası personelin belirlenmesi yetkisi yasa ile bankaların yönetim kurullarına verilmesine rağmen bu yetki yönetim kurullarının kararı ile yönetim kurulu murahhas üyesine devredilmiştir. İstihdam fazlası personelin belirlenmesi, yetki devrine dayanarak murahhas üye tarafından yapılmıştır. Söz konusu yetki devrine ilişkin yönetim kurulu kararının ilgili maddeleri Danıştay 5. Dairesince iptal edilmiştir.

• Danıştayın iptal kararı nedeniyle 2002 yılında açılan ve idare mahkemelerinde devam etmekte olan 1500 civarında dava personelin lehine sonuçlanmıştır. Söz konusu personel bankadaki eski görevine iade edilmiş ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışma istekleri kabul edilmeyerek ikinci defa istihdam fazlası olarak diğer kamu kurumlarına nakledilmiştir. Söz konusu personel tekrar yargıya başvurmuş ve bu davalar da personelin lehine sonuçlanmaya başlamıştır.

• İlk atandıkları tarihte dava açmayan personelden yaklaşık 2500 kişi ise Danıştayın verdiği iptal kararından sonra eski görevlerine iade istemiyle dava açmıştır. Bu davaların yargı süreci devam etmektedir.

• Halen herhangi bir şekilde yargı yoluna başvurmeyen personelin büyük bir bölümü ise diğer davaların sonucunu beklemektedir.

• Diğer taraftan, 2002 yılında çıkarılan Bakanlar Kurulu kararı ile özelleştirme sürecindeki kamu bankalarına yazılı sınav ile ancak mevcut personelinin yüzde 1'i kadar açıktan atama yoluyla personel alınması kararlaştırılmıştır. Karar uyarınca da personel alımı daha önceden yapılmıştır. Ancak 2004 yılında çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararı ile söz konusu sınırlama kaldırılmıştır. Bu sınırlamayı kaldıran Bakanlar Kurulu kararının iptali için açılan davada Danıştay 5. Dairesi yürütmenin durdurulması istemini reddetmiş, ancak karar İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz edilmiştir. İdari Dava Daireleri Kurulu 22/12/2005 tarihinde personel alımına izin veren Bakanlar Kurulu kararının yürütmesini durdurmuştur.

Görüldüğü gibi kamu bankalarının yeniden yapılandırılması ve özelleştirilmesine ilişkin süreç bir dizi hukuki sorunla doludur.

ÖNERİ

Kamu bankalarının özelleştirilmesine ilişkin uygulamalar sonucu ortaya çıkan sorunlar halen devam etmektedir. Kamu bankalarının nihai aşamada özelleştirilmesi amacıyla çıkarılan 4603 sayılı Yasada özelleştirmeye ilişkin öngörülen süreler aşılmış ve hedefler değiştirilmiştir. Ancak personelin rızasını öngören hükümler tamamen ortadan kaldırılarak idarenin tek yanlı kararı esas alınmıştır.

Konu bu çerçevede ele alındığında Teklifin belirtilen süreçte yaşananlardan kaynaklanan sorunları çözecek bir niteliğe sahip olmadığı ortaya çıkmaktadır. 4603 sayılı Kanunun yayımı tarihinde bankalarda çalışan ancak istihdam fazlası personel olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilen personelden halen çalışmaya devam edenlere gerekli şartları taşımaları ve istekleri halinde öncelik verilir yönünde bir hükmün olmaması Teklifin en önemli eksiğidir.

<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Mehmet Mesut Özakcan</i>	<i>A. Kemal Deveciler</i>
Trabzon	Aydın	Balıkesir
<i>A. Kemal Kumkumoğlu</i>	<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Bülent Baratalı</i>	<i>Gürol Ergin</i>	<i>Kazım Türkmen</i>
İzmir	Muğla	Ordu
	<i>Enis Tütüncü</i>	
	Tekirdağ	

BURSA MİLLETVEKİLİ MEHMET EMİN
TUTAN VE 2 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT
BANKASI, TÜRKİYE HALK BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ VE TÜRKİYE EMLAK
BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT
BANKASI, TÜRKİYE HALK BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ VE TÜRKİYE EMLAK
BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.-15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi madde metninden çıkarılmış ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Modern bankacılık anlayışı ile karlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda ihtiyaç duyacağı niteliklere sahip personeli, bankaların insan kaynakları hakkındaki usul ve esaslarına ilişkin düzenlemeler kapsamında, her bir pozisyonun görev tanımı ve pozisyonlarda çalıştırılacaklarda aranacak nitelikler ile gerekli pozisyon sayısı esas alınarak belirlenen veya belirlenecek norm kadro dahilinde istihdam etmeye bankaların yönetim kurulları yetkilidir.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1.-15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasının beşinci ve altıncı cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılacak personelin sayısı, unvanı, ücret ve sair mali hakları bankaların genel kurullarınca tespit olunur. Genel kurullar, bu yetkilerini yönetim kurullarına devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda yönetim kurulları yetkilidir.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

